

Jurisdictione
que causatum
civilium ex-
tendit.

las specialis gratia favore profequi, Motu simili, & ex certa scientia, &c. concessiones, gratias, indulta, & privilegia, literas, statuta, & capitula, omnesque alias sententias latas per Cameram nostram, & inter ipsos mercatores, & dohanerios gabelle vini, & omnia alia inserta in dictis statutis, & consuetudinibus Ripalibus, in favorem dictae Curiae, & mercatorum, & nautarum, & inde secuta quaecumque, Apostolica auctoritate confirmamus, & approbamus, & quatenus opus sit, de novo concedimus. Omnesque, & singulos, tam juris, quam facti defectus, si qui forsitan intervernerint in eisdem, ac solemnitates omisissas, si quae omisissae sunt, supplemus.

§.2. Ac volentes inconvenientiis obviare, quae saepe oriuntur, a male forsitan judicantibus, gratias nostrorum Praedecessorum concessas hujusmodi nostro Tribunali, ac illius nautis, & mercatoribus, Motu proprio, & ex certa scientia, & plenitudine potestatis, declaramus nostrae intentionis esse, ac Nostrorum Praedecessorum, quod omnes causae, tam introductae in dicto Tribunali, in prima instantia, occasione rerum Ripalium, vel ab illis emergent., dependen., annexorum, & connexorum, & causa pretii illorum, de quibus certa habetur fides, ac quomodocumque, & qualitercumque, licite tamen, & honeste, fuerit contractum, & conventum inter ipsos mercatores, nautas, & alios eorum debitores, commercia pro rebus Ripalibus cum illis habentes, quod dicta causa, & lites, non possent modo aliquo, in dicta prima instantia, (ubi tamen non est deneganda appellatio) per statuta, & consuetudines Ripales, etiam per dependen., vel ratione universalis iudicii, excussionis haereditatum, & bonorum, seu dotium, intentari, introduci, neque reassumi in aliquibus aliis Curis Urbis nostrae, sed omnino debeant finire, & determinari in dicta Curia Ripae, & Ripettae per Camerarium ejusque Notarium, & officiales, & in arduis, & ubi cadit punctus juris, habito consilio sapientis, juxta formam dictorum statutorum de hujusmodi loquentium, si opus fuerit. Et sic etiam de contractibus, passionibus, & conventionibus habitis quocumque locorum, etiam in finitimis provinciis.

Et criminallium ampliat.

§.3. Et simili Motu proprio volumus, quod omnes causae mixtae, & criminales inclusive, etiam usque ad ultimum supplicium, pro omnibus excessibus, delictis, & homicidiis in dicta Ripa perpetratis, tam in mari, quam in dicta Ripa, & ejus districtu, & pertinentiis, & quocumque locorum in mari, tam contra res, & merces destinatas ad Ripam praedictam, vel ad nostrum portum Civitatis Vetulae, per nautas, vel alios, etiam quod per terram postea ex aliquo portu pervenerint ad Urbem nostram, seu nostram Ripam, vel Ripettam, cognoscantur per Camerarium dictae Ripae, ac supra, & debito sine terminentur, & incidenter contra quoscumque facinorosos homines, & nautas habeat merum, &

mixtum Imperium, animadversionem, & gladii potestatem, prout olim habuit, & in praesentiarum habet, quam potestatem confirmamus, & quatenus opus sit, dicto Camerario, & ejus Ripae & Ripettae concedimus. Decernentes irritum, & inane, quicquid in contrarium attentari contigerit in futurum.

Clausula
reservativa.

§.4. Volumus etiam quod praesenti Motui proprio nostro per quaecumque nostram signaturam, etiam Motu proprio emanatam, & in futurum emanandam, etiam si de eorum clausulis derogatoriis mentio fiat, nisi illius expressa mentio de verbo ad verbum habeatur, nullatenus derogatum censetur. Declaramus etiam nostrae intentionis numquam fuisse, per quemdam nostrum Motum proprium confirmatorium capitulorum gabelle studii, &c. velle auferre beneficium praerogationis, prioritatis, & domini ipsorum mercatorum, & nautarum, in rebus, ac vinis existentibus, juxta tenorem Motus proprii fel. rec. Pauli III. Praedecessoris nostri, sed fraudibus tantum obviare.

Clausula
derogatoria.

§.5. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, stylo Palatii, statutis, ac novis reformationibus Urbis, ac literis a Nobis emanatis: privilegiis, indultis, & aliis facultatibus forsitan concessis, quovis modo debitoribus dictorum mercatorum, & nautarum, occasione rerum praedictarum, ac aliis, & pro tempore A. C. Apostolica, Vicario, Gubernatori, Senatori Urbis, Collateralibus illius, ac aliis Judicibus Urbis, & illorum Curis, & forsitan Dohaneris gabelle Studii, etiam per Nos concessis, innovatis, & approbatis, & concedendis, &c. Quibus omnibus &c. ac si eorum tenores &c. hac vice dumtaxat derogamus.

Justo describendi
in statutis.

§.6. Praesentemque nostram Constat. cui non derogatum per quaecumque signaturam, & in qua omnia, & singula decreta, formas, & alia in dictis Motibus propria contenta, descripta, & repetita censerit debere, volumus in volumine statutorum d. Curiae Ripae, & Ripettae describi, & registrari, & ejus signaturam in iudicio, & extra ubique fidem faciat, & sufficiat, regula contraria non obstante.

Pene contra-
ventionium.

§.7. Mandantes omnibus quatenus sub excommunicationis sententia, & mille ducatorum auri &c. ipso facto incurrendis, toties quoties contraventum fuerit, & processus sit ipso jure nullus. Et ita servari inviolabiliter mandamus.

Papa subscr.
Camerae ap-
probatio.

Placet motu proprio. I.
Videtur in Camera I.
Videtur concedenda, L. de Torres in plena Camera.

De-

XXXI.

Deputatio, & facultates Cardinalis Camerarii cognoscendi cum voto Congregationis, quaecumque causas interesse Rever. Camere Apost. tangentes, ac revivendi computa Officialium, & aliorum etiam jam solida, & decisa, contractus laesione ejusdem Camera continentes rescindendi, ac bonorum detentores coercendi.

De cognitione hujusmodi causarum, vide sup. Pauli III. Constat. IX. Non sine Tom. IV. Par. I. fol. 139. Et redditione, ac revivitione hujusmodi computorum, vide sup. in ejusdem Pauli Constat. L. Cum sicut fol. 228.

PIUS PAPA QUARTUS

Motu proprio &c.

Exordium.

Romanum decet Pontificem ex injuncto sibi desuper pastoralis officio, solerti diligentia procurare, ne res, & jura Camerae Apostolicae fraude, malitia, & perfidia nonnullorum, detrimentum aliquod patiantur, sed ut malitiis, seu fraudibus, perfidiisque eorum detectis propterea punitis, castigatis, damnisque eorum fraude, & malitia hujusmodi, dictae Camerae illatis, reserctis, meliora, majoraque in dies efficiantur, etiam opem, & operam impendere efficaces.

Causae hujus
Constitutionis.

§.1. Cum itaque sicut accepimus diversis Sedis Apostolicae Nunciis, ac juriam, rerum, & bonorum Camerae Apostolicae praefatae collectores, subcollectores, exactores, administratores, officiales, & commissarii, necnon thesaurarii, tam in Alma Urbe nostra, & Statu nostro Ecclesiastico, quam diversis aliis, etiam ultra Maria, & Montes, Regnis, Provinciis, & dominiis, per Nos, & diversos alios Romanos Pontifices Praedecessores Nostros, sive S. R. E. Camerarios, aut ejusdem status nostri superintendentes pro tempore existentes, vel praedictam Cameram, seu alias a Ministris nostris deputati, illorumque Ministri, & forsitan alia persona Romano Pontifici pro tempore existenti, & dictae Camerae, seu ejus officialibus de suis administrationibus, & gestis rationem reddere debentes, suarum administrationum, & rationum, & in Camera praedicta, seu alibi exhibitis, & praesentatis libris, & computis, dubitantes per eorumdem computorum exactam discussionem, & diligentem examinationem eidem Camerae debitores reperiri, & declarari, & ad reliqua restituendum cogi, & aliquando eorum fraudes detegi, & pro praemissis debitis poenis affici, eadem computa calculari, discuti, examinari, solidari, & declarari neglexerint, & procrastinaverint, negligentque, & procrastinantur de praesenti: multi etiam dictorum computorum exhibitionem, & solidationem distulerint, & differant, quosque ob Pontificum, & Officialium mutationem, quam in Curia Romana sapienter eve-

nisse, & quotidie fieri experientia docuit, iudices talium computorum ignaros, rationales, sive alios pro eadem Camera agentes sibi propitios, & faventes obtinuerint, & obtineant, ex quorum postea injuria, seu ipsis mutua quadam devinctis amicitia, computa praedicta secundum ipsorum Administratores, etiam injustam, voluntatem calculari, solidari, & declarari saepe sepius contingit, multaque non admittenda admissa fuerint, & admittantur, & quamplurima in fraudem ejusdem Camera occultantur, necnon plerique alii varia, & diversa credita contra Cameram praedictam consingentes, ac antiqua, ac forsitan bis soluta, & extincta repetentes, ac forsitan facta collusione cum praesentis creditoribus parvo pretio illa, & mandata Cameralia desuper expedita redimentes, adveniente Sedis vacantis tempore, quo de patrimonio Beati Petri, & aliis Provinciis S. R. E. subiectis, non ita sicut vivente Romano Pontifice diligenter exacta cura habetur, ab eadem Camera, etiam praecedentibus illicitis forsitan modis procuratis Sacri Collegii Cardinalium, vel illius capitis ordinum mandatis, super dictis confictis redemptis, sive aliis praetextibus ex donatione liberali, seu servitorum remuneratoria obtentis, multas, & notabiles pecuniarum summas indebite, & minus juste exegerint, ac per varias artes, favores, & illicitos modos extorserint, ex quo dicta Camera ad illorum satisfactionem nullatenus tenebatur, quodque ad praefatas fraudes, & indebitas pecuniarum exactiones, & aliarum rerum extorsiones colorandas Romanis Pontificibus, postea ad Summum Apostolatus apicem statim assumptis, ab eisdem in principio suorum Pontificatum obreptiis, & subreptiis mandata, cedulas, & diversas alias literas, etiam Motu proprio, indebitarum solutionum confirmatorias, revalidatorias, & praepertorias obtinuerint, & obtineant, prout etiam forsitan a Nobis diversis temporibus, subreptiis tamen, & fraudulenter obtinuerunt. Multiq; sub diversis coloribus, & confictis exemptionum privilegiis, a Nobis & diversis Romanis Pontificibus obtentis, ab annuis censibus, & impositionibus, etiam subsidii triennalis, necnon juribus, etiam quindenniorum Camerae praedictae debitis, se, subditosque suos de facto eximentes, ab illorum debita solutione, & solita contributione subtraxerint, & subtrahant, multaque castra, oppida, territoria, villas, nemora, paludes, montes, bona, & jura, etiam regalia nostra, & Praedecessorum nostrorum, ac ad nostrum, & eorum supremum dominium, sive ad illius recognitionem spectantia, & pertinentia, nulla saltem legitima praecedente causa, a quamplurimis Communitatibus, Universitatibus, Ducibus, Marchionibus, Comitibus, aut particularibus personis de facto occupaverint, & detinuerint, ac in praesentiarum detineant, & occupent in maximum S. R. E. & ejusdem Camerae damnum, & praerudicium, ac sacri Apostolici patri-

Deputatio, & facultates Camerarii cognoscendi una cum quinque Deputatis, causas concernentes interesse Cam. Apost.

patrimonii, & ararii diminutionem, quod cum ob praefatas pecuniarum profusiones, & bonorum, ac castrorum supradictorum indebitas occupationes semper exhaustum reperitur, & defraudetur.

§.2. Et propterea ejusdem Camerae indemnitati providere, ipsamque a similibus gravaminibus, & extorsionibus, ac similiter illos, qui circa praedicta aliquo modo oppressi fuissent, relevare cupientes, ac desile, industria, doctrina, sufficientia, singularique rerum experientia dilecti filii nostri Vitellotii S. Mariae in Via-lata Diaconi Cardinalis Vitellii nuncupati, ejusdem S. R. E. Camerarii plurimum in Domino confidentes, eidem Vitellio Cardinali, & Camerario, Motu simili, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicae potestatis plenitudine committimus, & mandamus, quatenus adhibitis secum Venerabili Fratre nostro Annibale Archiepiscopo Avinionen. ejusdem Camerae Clerico, & dilectis filiis Donato Matthaeo Minali Thesaurario nostro Generali, & Francisco de Grassis familiarum nostro, ac Jannotto Castilione Militiae S. Lazari Hierosolymitani Magno Magistro, & Magistro Paulo Odescalco utriusque Signaturae nostrae Referendario, & Cancellariae Apostolicae correctore, ac de eorum, seu majoris partis illorum insimul congregatorum voto, & assensu, cum praesentia, & assistentia Venerabilis fratris nostri Aloysii Episcopi Montis Pilosii Camerae praedictae Generalis Commissarii, omnes, & quascumque causas Civiles, & Criminales, seu mixtas, prophanas, & spirituales, beneficiales, seu similiter mixtas, in quibus directe, vel indirecte, Fiscis, & Camerae praedictae interesse, seu praedictum vertatur, seu quomodolibet vertere sibi cum ejusdem Congregationis voto videbitur indecisas, pendentes, etiam instruktas coram quibuscumque iudicibus ordinariis, seu etiam auctoritate Apostolica delegatis, etiam si S. R. E. Cardinales, ac Curiae causarum Palatii Apostolici Auditores pro tempore fuerint, & hodie, etiam reperiantur, seu etiam in Camera nostra Apostolica, in statu, & terminis, in quibus pro tempore reperientur, & de praesenti existunt, ad se de voto dictae Congregationis, seu majoris illius partis advocet, illasque, & omnes alias, quas praefatus Aloysius Episcopus, & Commissarius, coram eo proponet, movere, & proponere volet, & intendat, contra quascumque personas Ecclesiasticas, seculares, & quorumvis Ordinum regulares, cuiuscumque status, gradus, ordinis, praesentiae, & conditionis fuerint, etiam si Cardinalatus honore, aut Patriarchali, Archiepiscopali, Episcopali, Ducali, Marchionali, Comitiali, vel quacumque aliadignitate, excellentia, & prerogativa praesulzeant, & quocumque nomine nuncupentur, etiam Communitates quarumcumque Civitatum, Metropolitan. Universitates, Conventus, Congregationes, & Collegia quaecumque, etiam capita ordinum quorumcumque, una cum incidentibus,

dependentibus, emergentibus, annexis, & connexis, ac toto negotio principali audiat, & cognoscat, & cum praedictorum voto, & assistentia, iustitia mediante terminet.

§.3. Ac quaecumque computa, quatenus tamen ex rationabili causa eidem Vitellio Cardinali, & Camerario de voto ejusdem Congregationis revidenda videbuntur, etiam per praedictam Cameraam, sive illius Officiales, & quoscumque alios, & sapienter solidata, declarata, & decisa, etiam si Roman. Pontif. & nostram confirmationem, liberationem, & absolutionem contineant, diligenter revideat, de novo calculet, & calculari faciat, & ac si numquam solidata, & declarata fuerint, mediante iustitia discutiat, declaret, & terminet, ac quaecumque admissa, & in fraudem, dampnum, lesionem ejusdem Camerae quomodolibet gesta, auctoritate nostra revocet, & retractet.

§.4. Omnesque contractus super locationibus, & alienationibus, ac investituris bonorum, & jurium, etiam quorumcumque feudorum praedictae Camerae, etiam cum Romanis Pontificibus, & Sede Apostolica quomodolibet celebratos recognoscat, & lesionem ejusdem Camerae continentes rescindat, & annullat, nullosque, & irritos, prout juris fuerit, decernat, & declaret.

§.5. Ac quaecumque Castra, Oppida, Territoria, Villas, nemora, paludes, montes, & alia loca domini directi, vel utiliter S. R. E., vel Camerae Apostolicae indebite, a quibusvis particularibus personis quacumque dignitate, excellentia, & prerogativa fulgentibus, seu etiam Communitatibus, Universitatibus, & Collegiis occupata illicitate, vel detenta, ad eadem Camerae praedictae dimittendum, & relaxandum, sub poenis, & censuris arbitrio suo moderandis, & exequendis, etiam prout iustum sibi videbitur, cogat, & compellat.

§.6. Et ut facilius hoc exequi possit, quoscumque quorumcumque bonorum Castrorum, Oppidorum, Territorium, Villarum, nemorum, paludum, montium, & aliorum jurium ejusdem Camerae detentores, & occupatores, ad titulum iustum suae detentionis, & occupationis huiusmodi, intra tempus, seu terminum arbitrio suo praesigendum, coram se exhibendum mandet, & faciat, quo termino elapso, & titulo non exhibito, ad incorporationem bonorum huiusmodi de simili voto, prout tamen, alias juris fuerit, procedat. Cum facultate, de simili voto ejusdem Congregationis, eidem in causis summarie, sola facti veritate inspecta, omni & quacumque appellatione remota, etiam manu Regia, ac si Nos ipsi in eisdem causis judicarem, procedendi, & contra repertos dictae Camerae debitores, fraudatores, & ipsius iurium, & rerum occupatores, Castrorum, & aliorum bonorum detentores, & quomodolibet delinquentes, vel census solvere cessantes, aut legitimis investituris, & titulis carentes, sive illos non exhibentes, eos in caducitatis feudorum, beneficiorum, & priva-

Computaque Ministrorum, & aliorum, etiam solidata revidendi.

De contractibus lesionis Cam. Apost. continentes rescindendi.

Detentoresque bonorum ejusdem Camerae coercendi.

Et manu Regia, & appellatione remota &c. procedendi.

Officiales Status Ecclesiastici obediant mandatis Camerarii.

Decretum irritans.

privationis bonorum poenas incurrisse declarandi, procedendi, & cum effectu exequendi, etiam per distractionem bonorum, & capturam pignorum, & tenenturum, ac personarum, ipsasque personas compellendi ad dictae Camerae integram satisfactionem, ac debitis poenis, etiam corporalibus, & decupli, ac alia prout in Motu proprio fel. rec. Pauli Papae III. Praedecessoris nostri quem etiam per praesentes confirmamus, & quatenus opus sit, innovamus, & coram Cardinale, & Congregatione huiusmodi locum habere decernimus, puniendi, poenasque juxta demeritorum, & personarum qualitates, etiam corporis afflictivas, augendi, minuendi, commutandi, & exequendi. Ac dictam Cameraam ad sua bona, & iura, Castra, Territoria, sive illorum plenariam possessionem reponendi, reintegrandi, & restituendi, cum potestate citandi, etiam per edictum publicum, ac sub sententiis, censuris, & Ecclesiasticis, ac pecuniariis poenis arbitrio suo moderandis, etiam simili edicto inhibendi, & monitoria ad personaliter, & non per procuratorem coram se comparandum, sub similibus poenis decernendi, & relaxandi. Ac monitionibus, & inhibitionibus suis inobedientes, censuras, & poenas in eis contentas incurrisse declarandi, ipsasque censuras, etiam iteratis vicibus aggravandi, ac auxilium brachii secularis, quoties opus fuerit, invocandi. Aliaque omnia gerendi, faciendi, exercendi, & exequendi, quae in praemissis, & circa ea sibi cum voto Congregationis praedictae necessaria visa fuerint, & opportuna.

§.7. Mandantes omnibus, & singulis in statu nostro Ecclesiastico, ac quibusvis aliis locis, Nobis, & dictae Sedi mediate, vel immediate subiectis, Gubernatoribus, Thesaurariis, ac quibusvis aliis Regnis, Provinciis, & Dominis, iurium ejusdem Camerae Collectoribus, Subcollectoribus, Exactoribus, Commissariis, Administratoribus, & Officialibus, illorumque ministris, ac quibusvis aliis personis in virtute sanctae obedientiae, & sub majoris excommunicationis latae sententiae, eo ipso absque alia declaratione incurrendis, necnon quorumcumque feudorum, beneficiorum, & bonorum privationis, ac inhabilitatis ad illa, & alia in posterum obtinenda, ac duorum millium ducatorum auri de Camera, eidem Camerae applicandorum, & aliis eidem Vitellio Cardinali, & Camerario beneficiis poenis, quatenus mandatis, & monitionibus Vitelli Card. & Camerarii in praemissis pareant, & obediant, illique, ac dictae Congregationi, quantum eis fuerit, assistant. Ac inhibentes praefatis iudicibus, ne sub similibus poenis ex nunc, prout ex tunc, & contra, postquam ipse Vitellius Card. causam coram eis pro tempore pendente, ad se vigore praesentis Motus proprii advocaverit, ulterius ad quorumvis instantiam procedere debeant, sive praesumant.

§.8. Decernentes quicquid desuper per eos, seu quoscumque alios, & S. R. E. Car. Bull. Rom. Tom. IV, Par. II.

Clausula derogatoria.

Facultas Camerarii deputandi officiales d. Congregationis.

Sola signatura sufficit.

Papae subser.

dinales, aut ejusdem Palatii Auditores, scienter, vel ignoranter praesumptum fuerit, irritum, & inane.

§.9. Non obstantibus quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac privilegiis, facultatibus, indultis, concessionibus, donationibus, confirmationibus, exemptionibus, absolutionibus, & litteris Apostolicis eisdem Nunciis, Gubernatoribus, Administratoribus, Officialibus, Ministris, Communitatibus, Universitatibus, Collegiis, & aliis personis praedictis, per quoscumque Rom. Pont. Praedecessores nostros, ac forsan Nos, & Sedem, ac Cameraam praedictas, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis, & Motu, & scientia similibus, & alias quomodolibet in contrarium praemissorum concessis. Quibus omnibus, illorum tenores, &c. pro sufficienter expressis habentes, Motu simili specialiter, & expresse derogamus, illaque revocamus, cassamus, & annullamus, irritaque decernimus, ceterisque contrariis quibuscumque. Et ut facilius, & melius, quae per eundem Vitellotium Cardinalem, & Camerarium, ac dictam Congregationem decreta, & ordinata fuerint, executioni demandari possint, & valeant: Donato Matthaeo Minali praedicto, moderno, & pro tempore existenti Thesaurario nostro generali, committimus, & mandamus, ut quascumque pecunias, pro praemissis necessarias, & opportunas, de mandato tamen ejusdem Vitellotii Cardinalis, & Camerarii solvendas exburset, & persolvat, ac persolvi faciat cum effectu. Quas quidem pecunias sic pro tempore solutas, Nos in computis suis bonas faciemus, & approbavimus, perinde, ac si de mandato nostro solute fuissent, prout per praesentem Motum proprium approbamus, & pro approbatis habemus.

§.10. Nos enim eidem Vitellio Cardinali, & Camerario quoscumque Commissarios, Notarios, Secretarios, Officiales, Cursores, Computistas, seu calculatores, cum salario, & provisione sibi benefica, tam in Alma Urbe nostra, quam ubique locorum, cum simili, aut limitata potestate creandi, constituendi, & deputandi, qui ex tunc, prout ex ea die, & contra postquam ab eodem Vitellio Cardinali, & Camerario, creati, constituti, & deputati fuerint, a Nobis creati, deputati, & constituti esse censentur, plenam, & liberam licentiam, & facultatem concedimus, & impartimur.

§.11. Volumus autem quod praesentis nostri Motus proprii, etiam absque illius data, & registratura sufficiat, & ubique eidem faciat in iudicio, & extra, quacumque regula, seu Constitutione Apostolica contraria non obstante.

Placet Motu proprio. I.

Confirmatio Constitutionum a Pio II. Paulo II., Sixto IV., Julio II., Leone X., & Clemente VII. editarum contra homicidas, & bannitos, eorumque fautores, & complices, ac Dominos, & Communitates non custodientes eorum Territoria a bannitis, furibus &c. Et revocatio quarumcumque facultatum gratiandi homicidas, aut cum eis componendi.

PIUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
Ad perpetuam rei memoriam.

Proemium.

In eminenti Sedis Apostolicæ specula divina disponente clementia, licet immeriti constituti, inter multiplices nostræ sollicitudinis curas, quibus assidue premimur, illam pro nostro Pastoralis officio in primis suscipere debemus, per quam omnes Christiani fideles, præsertim nostri, & S.R.E. devoti, & peculiare filii, quiete, & pacifice, & sine aliqua offensione vivere valeant. Unde Nos ad id operarias manus libenter apponimus, ac illa, quæ pro eorum felici, prospero, ac pacifico statu per Rom. Pont. Prædecessores nostros facta fuisse comperimus, non solum Apostolico munimine roboramus, verum etiam pro illorum majori observantia innovamus, ac de novo statuimus, & ordinamus, ac penas adiciamus, ut si non virtutis amore, saltem formidine pœne mandata Apostolica arctius serventur, & alias desuper disponimus, prout in Domino conspicimus salubriter expedire.

Clem. VII. edidit Constit. de qua hic.

Hic modo Pontifex constituit Constit. Pontificum de quibus in rub.

§.1. Dudum siquidem a fel. rec. Clemente Papa VII. Prædecessore nostro emanant literæ tenoris subsequenti. Clemens Episcopus servus servorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. In Sancti Beati Petri Sede &c. Omittitur tenor istius Constitutionis quia habetur in fol. 44. Tom. IV. Par. I.

§.2. Cum Nos post nostram ad Summi Apostolatus apicem assumptionem ob non observationem dictarum fratrum literarum, bellis, quibus non solum civitates, terræ, & loca temporali dominio ejusdem Romanæ Ecclesiæ subiecta, sed etiam totius Italiæ superioribus annis magno cum omnium in eis habitantium incommodo vexata fuerunt, id forsitan causantibus, in eisdem civitatibus, terris, & locis, ac etiam in Alma Urbe nostra intestina, & diuturnas odia, ac discordias, civilesque dissensiones vigere, ac furta, latrocinia, homicidia passim perpetrari cognoverimus, ac mente revolventes præfatos Pium, Paulum, Sixtum, Julium, Leonem, Clementem Prædecessorum hujusmodi tenorem sub pœnis in eisdem literis contentis per officiales civitatis, terræ, castri, vel loci, in qua, vel quo deprehensi fuerint, debitis pœnis plesti, seu inde educi, & ad forum, seu officiales, ad quos criminum, seu excessuum eorumdem punitio de jure, vel consuetudine pertinet, remitti debeant, extendi, & ampliari debere, & in eis locum habere decernimus.

bus, terris, & locis dictæ Ecclesiæ subiectis prædictis, & ad firmandam perpetuam pacem, & quietem, pro dictorum subditorum commodis applicaverimus, & ut præmissa facilius votivum consequi valeant effectum, literas prædictas omnino observandas esse decreverimus. Habita igitur super his cum fratribus nostris S. R. E. Card. deliberatione matura, ac de illorum unanimi consilio, & assensu, singulas Pii, Pauli, Sixti, Julii, Leonis, & Clementis Prædecessorum literas hujusmodi cum statutorum, ordinationum, extensionum, ampliationum, revocationum, cassationum, irrationum, annullationum decretorum, confiscationum, incorporationum, applicationum, voluntatum, hortationum, requisitionum, & mandatorum, ac omnibus, & singulis aliis in eis respective contentis clausulis, auctoritate Apostolica tenore præsentium approbamus, & innovamus, ac perpetua roboris firmitate subsistere, & per singulos, quos literæ ipsæ concernunt in futurum, sub excommunicationis, anathematis, maledictionis, infamie, suspensionis, diffidationis, criminis læsæ majestatis, seditionis, rebellionis, confiscationis, depositionis, privationis, inhabilitatis, & interdicti, ac aliis censuris, & pœnis Ecclesiasticis, & temporalibus, ac corporis afflictivis in eisdem literis contentis, quas contravenientes eo ipso incurrant, perpetuo inviolabiliter observari.

§.3. Illasque etiam ad homicidas, sicarios, exititios, criminosos, rebelles, aliosque infames propter homicidia, & alia nefanda per eos perpetrata, excessus, crimina, & delicta, etiam ad hoc, ut ipsi in civitatibus, terris, castris, vel locis eorum, seu in quibus tunc morabantur banniti, & condemnati, etiam habita pace ab hæredibus, filiis, seu consanguineis occisorum, aut partium læsarum, non solum a locis circumvicinis usque ad quinquaginta millaria, sed etiam ab omnibus, & singulis civitatibus, terris, castris, & locis etiam Regni, & partium prædictorum Nobis, & dictæ Romanæ Ecclesiæ mediate, vel immediate quomodolibet subiectis banniti, & exules sint, & esse censeantur, nec in illis, seu eorum aliquo etiam prætextu cujusvis licentiæ, salvi conductus, remissionis, reductionis, revocationis, vel alterius gratiæ per eos desuper quomodolibet pro tempore obtenta moram trahere possint, & si in eis resederint, vel reperti fuerint, capi, & detineri, & incarcerari, ac juxta criminum, & excessuum per eos perpetratorum qualitatem, & literarum Pii, & Clementis Prædecessorum hujusmodi tenorem sub pœnis in eisdem literis contentis per officiales civitatis, terræ, castri, vel loci, in qua, vel quo deprehensi fuerint, debitis pœnis plesti, seu inde educi, & ad forum, seu officiales, ad quos criminum, seu excessuum eorumdem punitio de jure, vel consuetudine pertinet, remitti debeant, extendi, & ampliari debere, & in eis locum habere decernimus.

§.4. Et

1561.
Receptoribusque eorum & fautoribus penas imponit.

§.4. Et nihilominus præmissa omnia, & singula, prout per Pium, Paulum, Sixtum, Julium, Leonem, & Clementem Prædecessores præfatos, statuta, ordinata, extensa, ampliata, revocata, cassata, annullata, inhibita, decreta, & declarata fuerunt, etiam ad hoc ut Duces, Barones, Marchiones, Comites, Domini temporales, vicarii, feudatarii, capitanei, magnates, principes, communitates, cives, officiales, & personæ, ac alii, quos prædictæ, & præsentis literæ concernunt, ac ipsorum singuli literas, & in eis contenta hujusmodi non observantes, & illis directe, vel indirecte quomodolibet contravenientes, ac eis adhærentes, eorumque fautores, & complices, singulas censuras, & penas prædictas eo ipso absque aliqua declaratione incurrant, & incurrere censeantur. Ipsique Duces, Barones, Marchiones, Comites, Domini in temporalibus, Vicarii, & feudatarii, civitatum, terrarum, castrorum, & locorum, etiam Regni, & partium prædictorum Nobis, & eidem Ecclesiæ immediate subiectorum, aliquos nostros, & dictæ Ecclesiæ hostes, & inimicos, aut subditos, exules, bannitos, & facinorosos cujuscumque status, vel conditionis fuerint, publice vel occulte, ullo umquam tempore recipere, vel acceptare nullatenus præsumant, & si aliquos ad eorum dominia, & territoria confugere contigerit, illos ex eorum dominiis, vel territoriis hujusmodi expellere, seu ad simplicem jussum, vel requisitionem nostram, & successorum nostrorum, quo voluerimus, seu successores ipsi voluerint, tute conduci facere. Ac quod præmissa a suis subditis inviolabiliter observentur, omni exculpatione cessante cum effectu curare, sub similibus privationis, & rebellionis, ac criminis læsæ majestatis pœnis, si contrafecerint, eo ipso incurrendis.

Baronibus, & Communitatibus præcipit, ut eorum territoria expurgent ab homicidiis.

§.5. Necnon ut homicidæ, fautores, & complices præfati, facilius capi, & puniri possint, quod communitates civitatum, & universitates terrarum, castrorum, & locorum, in quibus, seu quorum territorio, districtu, & ditione, dicta homicidia perpetrabuntur, sub paribus interdicti Ecclesiastici, & duorum millium per communitates, ac mille ducatorum per universitates, necnon civitatum, terrarum, & locorum eorumdem Domicelli, Barones, Vicarii, aut alii in temporalibus domini, sub majoris excommunicationis lætæ sententiæ, & quinque millium ducatorum auri præfate Camere irremissibiliter applicandorum eo ipso, absque alia declaratione incurrendis pœnis, eosdem homicidas, complices, & fautores statim capere, ac omnem exactissimam diligentiam, de qua per publica documenta fidem etiam facere teneantur, capi facere, & si eos capere nequiverint, statim commissum homicidium universitatibus, seu incolis, & habitatoribus oppidorum, & locorum circumvicinorum, ad que declinabunt, seu declinare poterunt, notificari, communitates vero, & domini in temporalibus prædicti, ad quorum ditiones tale

Bull. Rom. Tom. IV. Par. II.

declinabunt, cum primum id ad eorum notitiam devenerit, eos apprehendere, seu apprehendi facere, quod si non poterint, similiter id universitatibus, seu incolis, & habitatoribus vicinorum locorum, ad que declinabunt, aut verisimiliter declinare poterunt, insinuare, & captos ad eorum Judices ordinarios traducere, & tradere sub similibus pœnis teneantur, & debeant, de novo statuimus, ordinamus, inhibemus, & declaramus.

§.6. Et similiter quibusvis dictæ Sedis Legatis, etiam de latere, ac Nunciis, & Provinciarum Rectoribus, necnon nostris, & dictæ Romanæ Ecclesiæ Vicariis in temporalibus pro tempore existentibus, & præfatis Communitatibus, omnem super absolutionibus homicidiorum hujusmodi, per Nos, & Prædecessores nostros, ac Sedem eandem, sub quavis forma, & verborum expressione concessam, approbatam, & innovatam, auctoritatem, & facultatem revocamus, cassamus, irritamus, & annullamus, & si quando similes absolutiones per Nos, & Successores nostros Romanos Pontifices, & Sedem præfata concedi contigerit, illa per Judices, & Officiales, ad quos pertinet, nisi triax literæ Apostolicæ sub intervallo unius mensis pro singulis literis hujusmodi cum expressa derogatione præsentium desuper emanaverint, nullatenus admitti, vel observari volumus.

Facultates homicidias gratiandi revocant. Ad hoc vide declaracionem hic infra.

§.7. Quocirca dilectis filiis Guidoni Ascanio S. Mariæ in Via-lata Diacono Cardinali de Sancta Flora nuncupato, nostro, & pro tempore existenti Camerario, & Camere prædictæ Thesaurario, Præfidentibus, Clericis, ac universis, & singulis Legatis, & Vicelegatis Provinciarum nostrarum, & aliis Rectoribus, ac Officialibus civitatum, terrarum, & partium prædictarum, Nobis, & dictæ Sedi mediate, vel immediate subiectorum, Motu simili mandamus, quatenus præsentis literas solemniter in singulis provinciis, civitatibus, terris, & locis prædictis publicari, necnon omnia, & singula in eis contenta inviolabiliter observari faciant, & mandent. Contradictores quolibet, & rebelles cujuscumque status, gradus, & præminentie fuerint, sententias, censuras, & penas prædictas damnabiliter incyrrisse declarent, & declarationem hujusmodi per eos faciendam in libris maledictorum conscribi, & adnotari mandent, & faciant, necnon capitales prædictas sententias, a ministris justitiæ, absque alicujus incurfu irregularitatis exequi procurent, realiter, ac irremissibiliter exigant, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis, necnon pro exactione pœnarum pecuniarum hujusmodi contra communitates, & universitates, ac in eorumdem inobedientium in temporalibus dominorum vasallos propter eorum hujusmodi inobedientiam represalias concedant, necnon realiter, & cum effectu exequi faciant. Attentius hortantes, & requirentes in Domino Barones, & Domicellos, ac in temporalibus Dominos dicti Regni, necnon illius

Executores deputat.

provinciarum, civitatum, & locorum Gubernatores, & Officiales pro tempore existentes, ut praefatos homicidas, fautores, & complices capiant, & capi procurent, captosque ad Praefides nostrarum Provinciarum, unde ipsi homicida, fautores, & complices originem traxerunt, conduci, & eis realiter consignari similiter cum effectu faciant.

Clausula de rogatoriz.

§.8. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac omnibus illis quae dicti Praedecessores in praefatis eorum literis voluerunt non ob stare, ceterisque contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdicti, suspensi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem, & quibuscumque aliis privilegiis, indulgentiis, & literis Apostolicis generalibus, vel specialibus super recipiendis bannitis, & homicidiis, ac brigosis, & aliis praedictis quorumcumque tenorem existant, per quae praesentibus non expressa, vel totaliter non inserta, effectus earum impediti valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus quorumque totis tenor., vel de verbo ad verbum habenda sit in nostris literis mentio specialis, quae quoad hoc, cuiquam nolumus ullatenus suffragari.

Forma & effectus publicationis.

§.9. Volumus autem, quod praesentes literae, postquam in valvis Basilicae Principis Apostolorum, & in Campo Florae de Urbe affixae fuerunt, omnes, & singulos Cives Romanos, & alios in Urbe commorantes effluxis quindecim diebus, alios vero Duces, Comites, Marchiones, Domicellos, Barones, & alios temporales Dominos, & Vicarios, Communitates, & Universitates, Civitatum, Terrarum, & Locorum Sedi praefatae mediate, vel immediate subditorum huiusmodi decursu mense ardent, & contrafacientes poenas praefatas incurrant in omnibus, & per omnia, perinde ac si eis omnibus, & singulis contrafacientibus personaliter, & particulariter intimata fuissent.

D. P. An. II. 6. Januarii.

Nulli ergo, &c.
Datum Romae apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo sexagesimo primo, VIII. Idus Januarii, Pontificatus nostri Anno II.

Publicatio.

Anno a Nativitate Domini 1561. indictione 4. die vero 16. Aprilis Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris, D. N. D. Pii divina providentia Papae IV. An. II. retroscripta littera Apostolica affixae, & publicatae fuerunt ad valvas Basilicae Principis Apostolorum de Urbe, ac in acie Campi Florae, dimissis ibidem copiis affixis, per Nos Julium Patrum, & Franciscum Sottocasa prelibati Sanctissimi D. N. Papae Cursores.
Bartholomaeus Sottocasa Mag. Curs.

Sequitur declaratio circa facultatem Officialibus interdictam gratiandi, aut componendi Bannitos ex causa homicidii.

PIUS PAPA QUARTUS

Motu proprio &c.

Nuper siquidem cum Nos post nostram ad summi Apostolatus apicem assumptionem, ob non observationem literarum fel. rec. Pii II., Pauli etiam II., Sixti IV., Julii similiter II., Leonis X., & Clement. VII. Praedecessorum nostrarum, alias contra homicidas editarum, Bellis, quibus non solum Civitates, Terra, & Loca, Temporalis dominio S. R. E. subiecta, sed etiam tota Italia retroactis &c. Residuum omittitur quia ipsa Bulla est quae praecedit.

Causa declarationis.

§.1. Cum autem, sicut accepimus, nonnulli ex Gubernatoribus, & Officialibus per Nos in diversis Civitatibus, Terris, & Locis Status nostri Ecclesiae constitutis, & deputatis, forsitan voluntatis nostrae ignari, aut alias, praetendant poenarum remissionem, inquisitis, bannitis, & condemnatis, super homicidiis per eos pro tempore perpetratis, per eos remitti, gratiamque fieri, ac exinde ab eis compositionem exigi posse.

Declaratio de qua in tribrica.

§.2. Nos ad tollendum omne dubium, quod exinde exoriri posset, & ne Gubernatores, & Officiales praedicti, ac quicumque alii, ignorantiae ejusdem voluntatis nostrae, aut quovis alio praetextu, in his se intromittere praesumant, veriores dictarum literarum tenores, ac si de verbo ad verbum praesentibus insererentur, pro expressis habentes, decernimus, & declaramus, gratias, seu remissiones, aut compositiones quibuscumque inquisitis, condemnatis, aut bannitis, ex causa, vel occasione homicidii animo deliberato, vel casu fortuito, aut in rixa, vel alio quovis modo pro tempore perpetrati, pro quo poena ordinaria, vel extraordinaria, imposita, vel imponenda esset, per quoscumque in Civitatibus, Terris, & locis praedictis, nostros, & Sedis Apostolicae Legatos, Vice-Legatos, Gubernatores, vel alios Officiales deputatos, & deputandos, fieri, in posterum nullatenus posse, & illas tantum compositiones, & gratias cum inquisitis, condemnatis, & bannitis huiusmodi, ut supra, in posterum facientes valere, illisque suffragari, qui habuerint supplicationes desuper manu nostra propria signatas, & per Datarium nostrum pro tempore existentem datas.

Decretum irritans.

§.3. Et ita per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, sublata, &c. irritum quoque, &c.

Clausula de rogatoriz.

§.4. Non obstantibus quibuscumque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac omnibus illis, quae in dictis nostris literis volumus non ob stare, ceterisque contrariis quibuscumque.

Sola Signatura sufficit.

§.5. Volumus autem, quod praesentis nostri Motus proprii sola signatura, etiam absque

absque illius data, & registratura sufficiat, ac ubi que in iudicio, & extra, fidei faciat, regula, seu Constitutione Apostolica quaecumque contraria non obstantibus.

D. P. An. V. 26. Aprilis.

Datum Romae apud S. Petrum, sexto Kalendas Maii, Anno V.

XXXIII.

Privilegia, & exemptiones Praelatorum, Sacro, & Oecumenico Concilio Tridentino assistentium, eorumque familiarium.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad futuram rei memoriam.

Exordium.

Circumspecta Romani Pontificis providentia, singulorum merita, & obsequia debita meditatione considerans, illos, prout aequum est, specialibus favoribus, & gratiis prosequitur, quos universalis Ecclesiae obsequiis jugiter intentos laborare, ac diversas expensas subire cognoscit.

Hic Pontifex reservavit quaedam beneficia de quibus hic.

§.1. Hinc est, quod Nos, qui dudum omnia, & singula beneficia Ecclesiastica, cum cura, & sine cura, secularia, & quorumvis Ordinum regularia qualitercumque qualificata, & ubilibet existentia, in singulis Januarii, Februarii, Aprilis, Maii, Julii, Augusti, Octobris, Novembris mensibus, alias quam per resignationem extra Romanam Curiam vacatura, ad collationem, provisionem, praesentationem, electionem, seu quamvis aliam dispositionem, quorumcumque collatorum, & collatricum, secularium, & regularium, non tamen S. R. E. Cardinalium, aut aliorum sub concordatis inter Sedem Apostolicam, & quoscumque alios initis, & per eos, qui illa acceptare, & observare debuerant, acceptatis, & observatis, quae ledere non intendebamus, comprehensorum, quomodolibet pertinentia nostrae dispositionis per Constitutionem nostram desuper editam, & in Cancellaria Apostolica publicatam reservamus.

Et deinde Episcopis & aliis apud eorum Ecclesias residentibus facultatem dispensandi de beneficiis non reservatis vacantibus, ut hic.

§.2. Et deinde per eandem Constitutionem Venerabilibus Fratribus nostris Episcopis, Archiepiscopis, & Patriarchis apud suas Ecclesias, seu in illarum Dioecesebus, pro tempore residentibus gratificari volentes, eisdem Episcopis, Archiepiscopis, & Patriarchis, quod quotiescumque, & quandocumque apud eorum Ecclesias, seu in eorum Dioecesebus, residerent dumtaxat, de quibusvis dignitatibus, personatibus, administrationibus, officiis, Canonicatibus, & praebendis, ac aliis beneficiis Ecclesiasticis, cum cura, & sine cura, secularibus, ac quorumvis Ordinum regularibus, ad eorum collationem, provisionem, praesentationem, electionem, seu quamvis aliam dispositionem pertinentibus, quae in antea in singulis Februarii, Aprilis, Junii, Augusti, Octobris, & Decembris mensibus vacare contingeret, dummodo alias dispo-

sitione Apostolica generaliter reservata, vel ex generali reservatione Apostolica affecta, non essent, etiam si praesentationes, nominationes, vel electiones eorum, quae salva procedere consueverunt, reservatione praefata non obstante, quam quoad eos locum habere nolumus, libere disponendi facultatem concessimus.

Exemptione... que a solennitate declinat &c. Eisdem concessit ut supra in Const. XL. fol. 36.

§.3. Et successive eosdem Episcopos, Archiepiscopos, & Patriarchas, ut circa gregem sibi commissum ferventius invigilarent, ut quamdiu ipsi apud suas Ecclesias, seu in illarum Dioecesebus huiusmodi residerent, ab omnibus, & singulis decimis, subsidiis, & aliis oneribus ordinariis, & extraordinariis, quomodolibet nuncupatis, per Nos, & Successores nostros Romanos Pontifices pro tempore existentes, ac Sedem Apostolicam, etiam Motu proprio, & ex certa scientia, ac etiam consistorialiter, etiam, ad instantiam Regum, & Principum, quomodolibet, & ex quavis etiam quantumvis urgentissima, iustissima, ac pia, & necessaria causa, etiam pro defensione fidei Catholicae, ratione dictarum Ecclesiarum, tunc, & pro tempore impositis, illorumque solutione, per alias nostras literas exemimus, & liberavimus.

Et modo eadem privilegia concedit Praelatis Concilio Tridentino inaccessentibus pro tempore quibus ibi residerint, aut in itinere fuerint.

§.4. Ad labores, & impensas graves, quas praefati, & alii Episcopi, & Patriarchae sacro Oecumenico, & generali Concilio in Civitate Tridentina indicto pro tempore interessentes sustinere cogentur, debitum respectum habentes, ac animo revolventes eos inibi residentes universali Ecclesiae deservire, & cum causa Reipublicae Christianae absint ab Ecclesiis, quibus praesint, aut in quibus beneficiati existunt, praesentes, & residentes merito reputari debere, Motu proprio, non ad eorumdem Episcoporum, Archiepiscoporum, Patriarcharum, Abbatum, Generalium Ordinum, ceterorumque praefatorum, vel quorumvis aliorum pro eis Nobis super hoc oblata petitionis instantiam, sed de nostra mera liberalitate, & ex certa scientia praefatis, qui apud suas Ecclesias, seu in earum Dioecesebus residebant, ac alternativa huiusmodi gaudebant, in dicto Concilio, quamdiu illud duraverit, residendo, & inibi interessendo, necnon in itinere ad illud accedendo, & inde legitima subsistente causa recedendo, & ad Ecclesias suas redeundo, alternativa, & exemptione huiusmodi uti, & gaudere libere, & licite valeant in omnibus, & per omnia, ac si apud suas Ecclesias, seu in earum Dioecesebus praefatis personaliter residerent, in omnibus, & per omnia concedimus, & indulgemus, dictamque exemptionem, & alternativam ad ipsos, ac universos, & singulos alios venerabiles fratres nostros Episcopos, Archiepiscopos, & Patriarchas, etiam ad hoc ut illi, ac eorum singuli, qui in dicto Concilio jam forsitan ad praesens resident, aut ad illud in posterum accedent, quod quamdiu Concilium ipsum duraverit, & ipsi interfuerint, dicta alternativa gaudere possint, & occasione Episcopatum, seu Archiepiscopatum, vel Patriarchatum Ecclesiarum,

narum, aut Monasteriorum, vel aliorum beneficiorum Ecclesiasticorum, cum cura, & sine cura secularium, & quorumvis Ordinum regularium, quæ etiam ex quibusvis concessionibus, & dispensationibus Apostolicis, in titulum, & commendam, ac alias quomodolibet obtinent, & in posterum obtinebunt quæcumque, quotcumque, & qualicumque sint, quæ omnia presentibus pro expressis haberi volumus, ad solutionem quorumcumque subsidiorum, seu decimarum, collectoribus, seu subcollectoribus, aut alias executoribus, vel quibusvis aliis personis, quavis auctoritate fungentibus cogi possint, Motu, & scientia similibus extendimus, & ampliamus.

§.5. Mandantes universis, & singulis personis in Dignitate Ecclesiastica constitutis, quatenus ipsi vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, faciant auctoritate nostra presentes literas ab omnibus, ad quos spectat, inviolabiliter observari, contradictores per censuras Ecclesiasticas, ac alia opportuna juris remedia, appellatione postposita, compescendo.

§.6. Non obstantibus quibusvis Apostolicis, necnon in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, aut si eisdem collectoribus, & subcollectoribus, & quibusvis aliis communiter, vel divisim, ab eadem sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum, de indulto huiusmodi mentionem.

§.7. Et quia difficile foret, presentes literas ad singula, in quibus de eis fides forsitan faciendâ fuerit, loca deferre, volumus, & eadem auctoritate decernimus, quod ipsarum transumptis &c.

§.8. Nulli ergo omnino hominum liceat &c.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo sexagesimo primo, Kalend. Martii, Pontificatus nostri Anno secundo.

Sequitur indultum, quod in eorum litibus superseatur.

PIUS PAPA QUARTUS

Motu proprio &c.

Cum ob celebrationem Concilii per Nos indicti oporteat Prælatos, tam ab Alma Urbe nostra, quam ab aliis Christiani Orbis partibus, ad Civitatem Tridentinam, in qua indictum fuit, accedere, & quamplures eorum habeant varias, & diversas causas coram aliquibus ex venerabilibus fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus, & in Auditorio Rotæ, ac in aliis nostræ Curie Tribunalibus ordinariis, sive delegatis, quæ propter illorum absentiam aliquod detrimentum suscipere possent.

§.1. Nos volentes providere ne dicti Prælati, eorumque familiares, ac alie per-

Executores deputat.

Contrariis derogat.

Transumptis credi jubet.

Sanctionem penalem ad die. D. P. An. II. 1. Martii.

Causa hujus indulti.

Superseatur in causis pro-

ione dicto Concilio interesse habentes, causarum huiusmodi curis distrahantur, Motu simili, ac ex nostra certa scientia, & potestatis plenitudine mandamus, quatenus in omnibus, & quibuscumque, ubique, tam coram præfatis Card. quam Rotæ Auditoribus, Judicibus ordinariis, sive delegatis, pendentibus causis præfatorum, dicto Concilio adesse habentium, Clericorum, sive Lajcorum, commissis, seu committendis, durante eorum absentia, & ipsis in Concilio, & servitiis huiusmodi residentibus, superseatur debeant, præterquam in causis, in quibus ipsi Prælati, & alii superscripti, per eorum procuratores duxerint procedendum, in quibus sit in eorumdem arbitrio, hoc nostro mandato uti, vel non. Et ita mandamus, decernimus, & declaramus. Mandantes insuper cuicumque, etiam S. R. E. Cardinali, qui Signaturæ Iustitiæ præfuit, vel præerit in dicta Alma Urbe, ne in causis pendentibus huiusmodi aliquas commissiones dependentes, citationes, seu vocationes ipsorum nostram Cur. sequen. de stylo requiren. in eorum præjudicium admittant, etiam si in eis, aut aliqua superscriptarum causarum executionem, non tamen occasione rei iudicate, procedatur. Status causarum huiusmodi, & merita, pro expressis habentes.

§.2. Non obstantibus privilegiis, Constitutionibus, literis Apostolicis, regulis Cancellariæ, ac quibuscumque contrariis.

§.3. Sublata a quibuscumque Judicibus, etiam S. R. E. Cardinalibus aliter iudicandi facultate. Decernentes irritum, & inane, si secus a quoquam scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Placet Motu proprio I.

XXXIV.

Deputatio quinque Legatorum, qui nomine Papæ Concilio Tridentino præsent, cum facultatibus necessariis &c.

PIUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI

Dilectis filiis Jacobo Sanctæ Mariæ in Via Patæ, & Herculi Sanctæ Mariæ Novæ de Mantua, ac Hieronymo Sanctæ Susannæ Seripando, & Stanislao Warmiensis, necnon Ludovico Sancti Ciriaci in Thermis Simonetæ Titulorum Presbyteris Cardinalibus nuncupatis, nostris, & Apostolica Sedis de Latere Legatis salutem, & Apostolicam benedictionem.

Exordium.

R egimini, & curæ universalis gregis Dominici, meritis licet imparibus: disponente Domino præsentibus, sic utiliter, ac sollicitè, quemadmodum ad boni, & prudentis Patris Familias spectat officium, injunctum Nobis Pastoralis muneris debitum exercere pro virili nostra studemus, ut ea, quæ rationabilibus, & legitimis ob-

sistentibus per Nos ipsos præstare non possumus, præsertim quando talia sunt, quæ moram non patiuntur, per alios viros virtute, & auctoritate præstantes efficere diligenter curemus.

§.1. Cum itaque nuper ad Schismata, & Hæreses, quæ per omnes Reipublicæ Christianæ partes pervaserunt tollendas, necnon ad corrigendos, & reformandos mores Christiani populi, pacemque inter Christianos Principes conservandam de Venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium consilio, & assensu Sacrum Œcumenicum Concilium in Civitate Tridentina ad Sacratissimum diem Resurrectionis Dominicæ proxime futurum, per alias nostras sub Plumbo consecratis literas decreverimus, prout in eisdem literis plenius continetur.

§.2. Nos nolentes tam Sanctum celebrandi ipsius Concilii initium ullo pacto impediri, quod forte contingeret, si Nobis variis in dies corporis infirmitatibus, ac alias multipliciter impeditis, & propterea ad eandem Civitatem Tridentinam ad præfens accedere, & ipsi Concilio juxta animi nostri desiderium interesse nequeantibus, nullus nostro illuc nomine mitteretur. Vos fide, prudentia, probitate, Doctrina, & rerum experientia admodum claros, insignes, atque etiam probatos, cum plena, libera, atque omnimoda legatorum de latere potestate, specialique, & expresso mandato, necnon ratihabitionis, & aliis clausulis in similibus apponi solitis de similibus eorumdem Fratrum nostrorum consilio, & assensu nostros, & Sedis Apostolicæ Legatos de Latere auctoritate Apostolica tenore præsentium constituimus, & deputamus.

§.3. Vosque ad dictam Civitatem Tridentinam pro Concilio huiusmodi celebrando tamquam pacis Angelos destinamus, ac vobis, seu uno, aut duobus, vel tribus, seu pluribus ex vobis legitimo impedimento detentis, vel absentibus uni, si unus tantum in dicta Civitate affuerit, seu duobus, aut tribus, vel iis ex vobis, qui in eadem Civitate Tridentina præfentes fuerint ad celebrationem ipsius Concilii favente Domino, procedendi, ac nomine, & auctoritate nostra illi præsendendi, necnon quæcumque in eodem Concilio pro tempore decisa, & ordinata, ac per majorem partem vestrum in dicta Civitate Tridentina præsentium comprobata observari mandavit in illo, pro vestra pietate, & sapientia ea omnia, quæ in præmissis, & circa ea necessaria, & alias quomodolibet opportuna esse, aliasque ad laudem, & honorem Dei pertinere noveritis, etiam si magis speciale mandatum exigant, faciendi, gerendi, & exercendi, plenam, & liberam, auctoritatem, & tenore prædictis, concedimus potestatem, & auctoritatem.

§.4. Quocirca circumspectioni vestre per Apostolica scripta mandamus, quatenus injunctum vobis munus huiusmodi ita implere studeatis, ut sperati fructus inde proveniant, vosque a Nobis commendationem, & a Deo bonorum operum distributore felicitatis æternæ gloriæ consequi valeatis.

Clausule derogatorias.

Decretum irritans.

Papæ subscr.

Ex Rainaldo continuat. An. nat. Opus post. huius. i. x. l. l.

Exordium.

Datum Romæ apud S. Petrum anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo sexagesimo primo, sexto Idus Martii Pont. nostri Anno II.

XXXV.

Quod bona omnia Fratrum Militum Hospitalis S. Joannis Hierosolymitani, ubique decedentium, etiam ex illicita negotiatione acquisita, uti spolia, non ad Cameram Apostolicam, sed ad ipsum Hospitale spectent, & pertineant.

De hac Militia vide Const. XV. Anastas. IV. Christianæ Tom. II. fol. 346.

PIUS PAPA QUARTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

R Omani interest Pontificis, ut cunctorum sibi, & Sedi Apostolicæ devotorum, præsertim fratrum Militum, qui tamquam fortissimum orthodoxæ fidei adversus crudelissimos Christiani nominis hostes propugnaculum, duos hostium expectant insultus, gratiæ, & alia eis concessa, ut illibata sibi remaneant, providere, & eas concessionibus, quæ gratis huiusmodi aliquod inferre præjudicium, aut eas dubias reddere videntur, ad omnem tollendi hæsitandi materiam, ac pacem conservandam declarare, aliasque, & alia in his operari, prout in Domino salubriter cognoscit expedire.

§.1. Sane Nobis pro parte dilectorum filiorum Magni Magistri, & Conventus Hospitalis S. Joannis Hierosolymitani expositum, quod licet omnia, & singula fratrum Militum ejusdem Hospitalis bona, post eorum obitum relicta, ad Hospitale, & Conventum prædictum in vim stabilimento- rum, usum, & naturarum dicti Hospitalis, seu privilegiorum, & indultorum Apostolicorum eidem Hospitali, illiusque Magno Magistro, & personis per diversos Romanos Pontifices Prædecessores Nostros concessorum, ac etiam per Nos approbatorum, & alias legitime, & de jure spectant, & pertinent.

§.2. Cum autem Nos nuper postquam acceperamus a nonnullis verti in dubium, an res, & bona per Clericos etiam in sacris ordinibus constitutos, ex negotiatione illicita, aut alias contra sacros Canones acquisita, uti spolia, vel alias ad Cameram nostram Apostolicam jure legitimo spectare, & pertinere deberent: Nos omni desuper hæsitationis materiam submovere, ac cavillationibus, & altercationibus, litibusque præcludere, & denique malitiis eorum, qui jura dictæ Cameræ usurpare satagebant, obviam ire, aliasque in præmissis opportune providere tunc volentes, omnia, & singula, res & bona cujuscumque qualitatis, & quantitatis existentia, ac in quibusvis rebus, & regnis, ac dominiis, tam citra, quam ultra montes, & maria consistentia,

Causa hujus declarationis, & concessionis.

Bona a Fratribus & Militibus relicta, post eorum obitum spectant ad religionem.

Hic autem Pontifex bona ex negotiatione illicita per Clericos acquisita, uti spolia ad Cameram spectare decrevit, sup. in Con. XXVII Decens fol. 98

Causas cogendi Concilii indicat.

Legatos ad eum præsendendam deputat.

Facultates necessarias Legatis concedit.

Eisdem ad hoc datur, ut commissio sibi muneris apte satisfaciatur.